

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Karly Cháberové a soudkyň JUDr. Dany Černé a JUDr. Naděždy Treschlové v právní věci žalobce: S. Š., bytem B., V. 1786, zastoupen JUDr. Petrem Holým, advokátem se sídlem Praha 2, Na Kozačce 7, proti žalovanému: **Náčelník Generálního štábu Armády České republiky**, se sídlem Praha 6, Vítězné náměstí 5, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4.3.2014, č.j. MOCR 40406-4/2013-1304,

t a k t o :

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í:

Rozhodnutím zástupce náčelníka Generálního štábu – ředitele Společného operačního centra ze dne 21.11.2013, č.j. MOCR 40406-4/2013-1160 („dále jen rozhodnutí správního orgánu I. stupně“) nebylo vyhověno žádosti žalobce o zaplacení částky 26.064 USD s úroky z prodlení, na kterou měl žalobci vůči Ministerstvu obrany vzniknout nárok v souvislosti s jeho působením vojenského pozorovatele na misi v Iráku v době od 1.10.1993 do 1. 5. 1994, v Gruzii od 22.10.1997 do 22.10.1998 a v Chorvatsku od 29.10.2000 do 1.5.2001.

Rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“) náčelník Generálního štábu Armády České republiky zamítl odvolání žalobce podané žalobcem proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně a toto rozhodnutí potvrdil.

Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. V žalobě uvedl, že byl jako voják z povolání vyslán jako tzv. vojenský pozorovatel do mise v Iráku v době od 1.10.1993 do 1.5.1994, v Gruzii od 22.10.1997 do 22.10.1998 a v Chorvatsku od 29.10.2000 do 1.5.2001. V souvislosti s finančním zabezpečením vojáků v zahraničí bylo resortem Ministerstva obrany prezentováno, že příplatek v cizí měně podle zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o platu“) náleží pouze členům českých jednotek v zahraničí a nikoli samostatně vyslaným jedincům – vojenským pozorovatelům. Dne 5. 8. 2004 bylo rozhodnutím ministra obrany ČR č.j.: 10161/2004-8764 toto stanovisko přehodnoceno a bylo konstatováno, že vojenští pozorovatelé mají na uvedený příplatek nárok. Následné žádosti vojenských pozorovatelů o doplacení příplatku však byly odmítány s tím, že výklad je sice změněn, ale nárok žadatelů je již promlčen. Námitka promlčení však nebyla uplatňována u nároků na zaplacení příplatků splatných ode dne 1. 12. 1999. Dle žalobce k tomu není absolutně žádná právní opora a jde o uměle stanovené datum.

Žalobci tedy v rámci tohoto neodůvodněného a pro ostatní nároky diskriminačního postupu byl vyplacen příplatek pouze za misi v Chorvatsku za období od 29.10.2000 do 1.5.2001, proto uplatňuje nárok na vyplacení zvláštního příplatku i za předchozí mise v Iráku a v Gruzii. V souvislosti s působením v misi v Iráku uplatňuje žalobce příplatek pouze za období od 1.4.1994 do 1.5.1994.

Žalobce původní výklad ze strany Ministerstva obrany bez dalšího akceptoval a považoval věc za uzavřenou. Poté, co v roce 2004 došlo k prezentaci nového stanoviska, uplatnil svůj nárok u žalovaného. Ten však odmítal řešit věc ve správním řízení, a proto byl žalobce nucen se obrátit na obecný soud. Následně až Nejvyšší soud potvrdil, že věc má být nejprve projednána ve správním řízení. Správní řízení bylo k návrhu žalobce přerušeno z důvodu probíhající analogické věci (řízení o správní žalobě žalobce Michala Kašaje, sp. zn. 9 Ad 22/2010), přičemž po jejím skončení a následném podání kasační stížnosti bylo ve správním řízení pokračováno. Výsledkem správního řízení je napadené rozhodnutí.

Důvodem pro nevyhovění žádosti žalobce bylo uplatnění námítky promlčení, kterou žalobce považuje za rozpornou s dobrými mravy a tedy neúčinnou. Otázku rozpornosti námítky promlčení s dobrými mravy ilustroval na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 8. 2. 2011, sp. zn. 21 Cdo 85/2010, ve kterém se uvádí že „*uplatnění námítky promlčení by bylo možno posoudit jako rozporné s dobrými mravy jen v těch výjimečných případech, kdy by bylo výrazem zneužití tohoto práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí doby nezavinil, a vůči němuž by za takové situace zánik nároku na plnění v důsledku uplynutí promlčecí doby byl nepřiměřeně tvrdým postihem ve srovnání s rozsahem a charakterem jím uplatňovaného práva a s důvody, pro které své právo včas neuplatnil. Tyto okolnosti by přitom musely být naplněny v natolik výjimečné intenzitě, aby byl odůvodněn tak významný zásah do principu právní jistoty, jakým je odepření práva uplatnit námitku promlčení.*“ Žalobce tvrdí, že jeho situace odpovídá výše uvedenému výkladu, neboť se dle jeho názoru celá věc jeví jako účelová či ze strany žalovaného účelově zneužitá.

K námitce promlčení žalobce uvedl, že uplynutí promlčecí doby nezavinil, neboť se v dobré víře řídil „oficiálním“ výkladem zákona ze strany samotného autora normy. Jednal dle svých slov s důvěrou ve stát a odmítnutím jeho nároku je tak narušen princip právní jistoty. Žalobce dále upozornil, že neuplatňováním námitky promlčení vůči nárokům na zaplacení příplatků splatných ode dne 1. 12. 1999, vytvořil žalovaný nespravedlivou situaci vůči vojákům, u kterých námitka promlčení byla uplatňována.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Označil za nespornou skutečnost, že žalobce působil ve funkci vojenského pozorovatele v pozorovatelské misi v Iráku a v Gruzii a že mu v souvislosti s tím nebyl zaplacen zvláštní příplatek podle § 11 odst. 3 zákona o platu a že se žalobce začal zaplacení tohoto příspěvku domáhat až poté, co došlo v roce 2004 k přehodnocení stanoviska ministerstva obrany o nemožnosti vyplácení uvedeného příplatku vojákům, kteří vykonávali funkci vojenského pozorovatele v misích mezinárodních organizací. Tvzení žalobce, že námitka promlčení uplatněná žalovaným v napadeném rozhodnutí je v rozporu s dobrými mravy a tedy neúčinná, žalovaný jako neopodstatněné odmítl. Možnost výplaty zvláštního příplatku v jiné než české měně podle právních předpisů České republiky vznikla až dnem 1. 4. 1994, tedy dnem účinnosti zákona č. 40/1994 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o platu. Poskytování zvláštního příplatku v zahraniční měně je upraveno v § 11 odst. 3 zákona o platu, jenž odkazuje na prováděcí předpis.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě dále uvedl, že podle původního výkladu, který Ministerstvo obrany do 5. 8. 2004 uplatňovalo, byl zvláštní příplatek v USD poskytován pouze těm vojákům z povolání, kteří jako příslušníci české jednotky, do které byli zařazeni nebo odveleni, byli v této jednotce vysláni do jednotky mnohonárodních sil mimo území České republiky. Tento výklad neumožňoval přiznávat zvláštní příplatek vojákům z povolání, kteří s diplomatickými pasy vykonávali službu v zahraničí jako pozorovatelé v misích OSN, OBSE, popř. ZEU, neboť byli individuálně předáváni do dispozice nadnárodních organizací k plnění úkolů těchto organizací spočívajících v monitoringu území jiných států. K plnění těchto specifických úkolů nikdy nebyla vyslána organická jednotka příslušníků AČR. Účast v pozorovatelských misích vycházela z principu dobrovolnosti; voják, který se na základě splnění podmínek přihlásil jako zájemce o účast v příslušné misi, byl předem seznámen s podmínkami vyslání, a to včetně finančních náležitostí, které mu po dobu působení v misi bude poskytovat AČR. Pokud se stanovenými podmínkami nesouhlasil, nemusel dohodu uzavřít a toto mu ani nebylo možno nařídit. Ministerstvo obrany vystupovalo při řešení těchto záležitostí jako organizátor a následně po obdržení požadavku na počet pozorovatelů pro jednotlivé mise cestou Ministerstva zahraničních věcí jako prostředník a koordinátor. Princip dobrovolnosti je potvrzen i skutečností, že ani v současné době se na pozorovatele nevztahuje ust. § 6 odst. 1 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů, podle něhož voják z povolání vykonává službu podle potřeb ozbrojených sil na území státu i v zahraničí, což znamená, že v případě vyslání organických jednotek k plnění úkolů v zahraničí nelze aplikovat princip dobrovolnosti a voják nemůže účast v misi beztestně odmítnout. Ve prospěch shora uvedené interpretace svědčila i skutečnost, že pozorovatelé byli v místě působení ekonomicky zajištěni nadnárodní organizací, v jejíž prospěch činnost vykonávali. Kromě platu, který jim byl vyplácen v české měně, pobírali po dobu působení v místě mise od příslušné nadnárodní organizace náhrady ke krytí výdajů spojených s pobytem ve výši stanovené pro jednotlivá teritoria denní sazbou v USD. Výše sazby byla stanovena v závislosti na cenových relacích v daném teritoriu a konkrétních podmínkách zabezpečení a zpravidla přesahovala skutečné výdaje, čímž zabezpečovala i hmotné zvýhodnění účastníků misí, i když to nebylo výslovně v charakteru této náhrady uvedeno.

Po zásadním přehodnocení dosavadních služebních vztahů vojáků z povolání v souvislosti s přijetím zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, dospělo Ministerstvo obrany k závěru, že nepřiznávání zvláštního příplatku vojenským pozorovatelům po dobu jejich působení v mírových misích není v souladu s ust. § 11 odst. 3 zákona o platu. Proto byla provedena novela rozkazu ministra obrany č. 49/2003 - Poskytování zvláštního příplatku v jiné než české měně, která nabyla účinnosti dnem 1. 11. 2004. Zásady pro dodatečné doplacení dosud nepromlčených nároků vojenských pozorovatelů stanovil ministr obrany v rozhodnutí č.j. 10161/2004-8764. Podstatným pro stanovení období, za které bude zvláštní příplatek v cizí měně dodatečně vyplacen, bylo rozhodnutí, zda bude uplatněna námitka promlčení, a pokud ano, od kdy dojde k zastavení běhu promlčecí doby. Nárok na příplatek, který je jednou ze složek platu, se před účinností zákona o vojácích z povolání promlčel v obecné promlčecí lhůtě, která podle ust. § 101 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění platném do 31. 12. 2013 činila tři roky a běžela ode dne, kdy právo mohlo být vykonáno poprvé. Za takový den se považuje den, kdy právo mohlo být poprvé uplatněno u soudu (od 1. 12. 1999 podle ust. § 160 odst. 1 zákona o vojácích z povolání – u služebního orgánu), což je den následující po výplatním termínu. Žalovaný zvážil všechny rozhodné okolnosti, tedy jak osobní zájmy oprávněných, tak i celospolečenské možnosti a dopady a bylo rozhodnuto, že uplatnění námítky promlčení je na místě, a že je na místě i určení jednoho konkrétního data, kdy bude běh promlčecí doby zastaven pro všechny dotčené vojáky bez ohledu na to, kdy byli do mise vysláni. Jako toto datum byl stanoven den 1. 12. 1999, což je den nabytí účinnosti zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, kterým došlo k zásadnímu přehodnocení dosavadních služebních vztahů vojáků z povolání. Ministr obrany proto rozhodl, že vůči všem nárokům, jejichž splatnost nastala před 1. 12. 1999, bude námitka promlčení uplatněna.

K argumentaci žalobce, že námitka promlčení vznesená žalovaným je v rozporu s dobrými mravy a jako taková je neúčinná, žalovaný podotkl, že Ministerstvo obrany právě proto, aby postupovalo ve všech obdobných případech jednotně a nezavdalo tak důvod k polemikám ohledně dobrých mravů a případného diskriminačního přístupu ve vztahu k jednotlivým pozorovatelům, po pečlivé úvaze určilo jedno konkrétní datum, po němž nevyužije svého práva namítat promlčení. Takovým datem bylo den, kdy nabyl účinnosti zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, když tímto zákonem došlo k zásadnímu přehodnocení dosavadních služebních vztahů vojáků z povolání. U nároků, jejichž splatnost nastala před 1. 12. 1999, bylo rozhodnuto námitku promlčení jako důvodnou uplatňovat. Současně žalovaný upozornil, že předmětné rozhodnutí ministr obrany učinil až v roce 2004, tzn. s odstupem několik let, kdy měli pozorovatelé možnost se svých nároků domáhat soudní cestou. Toto rozhodnutí ministra obrany tak mělo za cíl sjednotit postup služebních orgánů a nastavit jasná pravidla pro posuzování námítky promlčení. Žalovaný dále odmítl tvrzení žalobce, že svůj nárok včas neuplatnil z důvodu respektování autority Ministerstva obrany, které v rozhodné době zastávalo názor, že mu zvláštní příplatek nenáleží. Žalovaný k tomu dodal, že nezbytnost udržovat ve vojenském prostředí kázeň a respektovat autoritu nadřízených je třeba vykládat ve smyslu povinnosti řádného plnění vojenských úkolů a rozkazů nadřízených, nikoliv ve smyslu nemožnosti domáhat se svých nároků plynoucích ze zákona, ať již služebním postupem, nebo v řízení před soudem.

Ze správního spisu předloženého soudu žalovaným vyplynuly tyto skutečnosti významné pro posouzení věci:

Žalobou podanou u Obvodního soudu pro Prahu 6 dne 31.7.2006 se žalobce domáhal vydání rozsudku, kterým by soud uložil Ministerstvu obrany povinnost zaplatit žalobci částku 26.064,- USD s příslušenstvím, a to z titulu dlužného zvláštního příplatku, na který žalobci vznikl nárok v souvislosti s jeho působením vojenského pozorovatele na misi v Iráku v době od 1.10.1993 do 1. 5. 1994, v Gruzii od 22.10.1997 do 22.10.1998 a v Chorvatsku od 29.10.2000 do 1.5.2001. Řízení o žalobě bylo usnesením Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 26. 4. 2010, č.j. 19 C 56/2006-25 zastaveno a věc byla postoupena ministru obrany k dalšímu řízení.

Rozhodnutím správního orgánu I. stupně nebylo vyhověno žádosti žalobce o zaplacení částky 26.064 USD s úroky z prodlení, na kterou měl žalobci vůči Ministerstvu obrany vzniknout nárok v souvislosti s jeho působením vojenského pozorovatele na misi v Iráku v době od 1.10.1993 do 1. 5. 1994, v Gruzii od 22.10.1997 do 22.10.1998 a v Chorvatsku od 29.10.2000 do 1.5.2001. V odůvodnění rozhodnutí správní orgán I. stupně uvedl, že se ztotožnil se zdůvodněním rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 8. 2013, sp. zn. 9 Ad 22/2010-32-35. Při zkoumání, zda je nárok vznesený žalobcem vymahatelný, dospěl správní orgán I. stupně k závěru, že tento nárok je promlčen, protože vznikl v období od 1.10.1993 do 1. 5. 1994, od 22.10.1997 do 22.10.1998 a od 29.10.2000 do 1.5.2001 a tříletá promlčecí doba tudíž již uplynula. Žalobce mohl svůj nárok uplatnit již v době, kdy nárok vznikl nebo vznikal, a případně kdykoli před promlčením. Protože takto neučinil, došlo k promlčení jeho nároku, což nelze brát k tíži Ministerstva obrany a služebních orgánů, neboť tyto jeho právu nebránily. Správní orgán I. stupně v odůvodnění rozhodnutí dále konstatoval, že neshledal námitku promlčení v rozporu s dobrými mravy, neboť se jedná o institut zákonný a použitelný při jakémkoliv právu, které se podle zákona promlčuje a uplatněná námitka dobrým mravům obecně neodporuje. Správní orgán I. stupně taktéž odkázal na výše zmiňované rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 8. 2. 2011, sp. zn. 21 Co 85/2010. Správní orgán I. stupně vyjádřil v odůvodnění přesvědčení, že žalobce mohl svůj nárok uplatnit a objektivně mu nic nebránilo, aby svůj nárok uplatnil včas. Současně se správní orgán I. stupně vypořádal i s námitkou, že žalobce respektoval autoritu výkladu zákona, který zastával resort Ministerstva obrany. Autorita Ministerstva obrany jakožto ústředního orgánu státní správy a ani ta skutečnost, že správní orgán jako služební funkcionář je ve vztahu k žalobci ve služební nadřízenosti, nebránily žalobci v tom, aby se zaplacení zvláštního příplatku domáhal před uplynutím promlčecí doby, měl-li za to, že mu právo na zaplacení tohoto příplatku náleží. Uzavřel, že je povinen zvážit možnost promlčení, a protože v tomto případě dospěl k názoru, že žalobcem vznesený nárok je promlčen, rozhodl, že žádosti žalobce se nevyhovuje.

Proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně podal žalobce odvolání, ve kterém uplatnil obdobné námitky jako v následně podané žalobě.

Napadeným rozhodnutím žalovaný odvolání žalobce zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil. K námitkám žalobce konstatoval, že dle § 160 odst. 1 zákona o vojácích z povolání počíná promlčecí doba běžet v den následující po dni, kdy mohl být nárok uplatněn poprvé. Dle § 161 odst. 1 téhož zákona je promlčecí doba u peněžitých nároků ze služebního poměru tříletá. Promlčecí lhůta se staví uplatněním nároku u služebního orgánu. Žalobce nárok neuplatnil ani u služebního orgánu ani u soudu, ačkoli mu v uplatnění nároku nic nebránilo a učinit tak mohl kdykoli během promlčecí doby. Dle § 159 odst. 1 se nárok promlčí, není-li uplatněn ve stanovené době a takovýto nárok nelze přiznat. K promlčení se přihlédne tehdy, pokud se jej ten, vůči němuž nárok směřuje, dovolá. Žalovaný odkázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 21. 8. 2013, sp. zn. 9 Ad 22/2010-32-35, kde soud v analogickém případě odůvodnil správnost zamítnutí nároku žalující strany z totožného

důvodu, tj. neuplatnění nároku v promlčecí době, ačkoli v tom žalujícím subjektivně nic nebránilo. Žalovaný se plně ztotožnil s názorem správního orgánu I. stupně, který v napadeném rozhodnutí vyjádřil přesvědčení, že žalobce mohl svůj nárok včas uplatnit a subjektivně mu v tom nic nebránilo. Žalovaný nepřisuzoval právní relevanci žalobcově námitce, že neuplatnil svůj nárok, protože respektoval autoritu výkladu zákona, který zastával resort Ministerstva obrany, neboť bylo pouze na žalobci, zda se s výkladem ministerstva ztotožní či nikoli. Dále žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že žalobce svá tvrzení ohledně rozporu uplatnění námitky promlčení s dobrými mravy a ohledně jím namítané diferenciace mezi nároky s již uplynulou dobou promlčení nijak nepodpořil žádnými doklady, o které svá tvrzení opíral. Zároveň také žalobce v průběhu řízení neuvedl žádné důvody, které by mu bránily v uplatnění nároku kdykoli v průběhu promlčecí doby.

Soud na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s. ř. s.). Po provedeném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.

V projednávané věci je mezi účastníky nesporné, že žalobci nebyl v souvislosti s jeho působením ve funkci vojenského pozorovatele na mírové misi v Iráku v době od 1.10.1993 do 1.5.1994 a v Gruzii od 22.10.1997 do 22.10.1998 zaplacen zvláštní příplatek podle § 11 odst. 3 zákona o platu, a že žalobce se začal zaplacení tohoto příplatku domáhat až poté, co v roce 2004 došlo k přehodnocení dosavadního stanoviska Ministerstva obrany o nemožnosti vyplácení uvedeného příspěvku vojákům vykonávajícím funkci vojenského pozorovatele v misích mezinárodních organizací. Žalobce v nyní projednávané věci namítá jediné – že námitka promlčení jeho práva na zaplacení zvláštního příplatku uplatněná správním orgánem je v rozporu s dobrými mravy. Tato námitka však není opodstatněná.

Námitka promlčení obecně dobrým mravům neodporuje, neboť tento institut je institutem zákonným a použitelným ve vztahu k jakémukoliv právu, které se dle zákona promlčuje. Dle rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 8. 2. 2011 sp. zn. 21 Cdo 85/2010 *„uplatnění námitky promlčení by bylo možno posoudit jako rozporné s dobrými mravy jen v těch výjimečných případech, kdy by bylo výrazem zneužití tohoto práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí doby nezavinil, a vůči němuž by za takové situace zánik nároku na plnění v důsledku uplynutí promlčecí doby byl nepřiměřeně tvrdým postihem ve srovnání s rozsahem a charakterem jím uplatňovaného práva a s důvody, pro které své právo včas neuplatnil. Tyto okolnosti by přitom musely být naplněny v natolik výjimečné intenzitě, aby byl odůvodněn tak významný zásah do principu právní jistoty, jakým je odepření práva uplatnit námitku promlčení“*.

Nyní projednávaná věc takovým výjimečným případem, jenž by odůvodňoval odepření práva uplatnit účinně námitku promlčení, rozhodně není. Žalobci subjektivně nic nebránilo v tom, aby své právo na zaplacení zvláštního příplatku uplatnil včas, tj. před uplynutím promlčecí doby. Žalobce tak neučinil výlučně z toho důvodu, že se zcela ztotožnil s výkladem zákona zastávaným v rozhodné době Ministerstvem obrany, že mu (stejně jako jiným vojenským pozorovatelům v misích mezinárodních organizací) tento příplatek dle zákona nenáleží. Jak žalobce výslovně uvedl, tento výklad *„bez dalšího akceptoval a považoval věc za uzavřenou.“* Okolností, která jej podnítila k tomu, že se začal zaplacení zvláštního příplatku domáhat, byla až změna dosavadního stanoviska Ministerstva obrany o nemožnosti vyplácení uvedeného příspěvku vojákům vykonávajícím funkci vojenského pozorovatele v misích mezinárodních organizací, k níž došlo v srpnu roku 2004. Až poté, to je

více než devět let po ukončení jeho funkce vojenského pozorovatele na mírové misi v Iráku, se žalobce začal doplacení zvláštního příplatku domáhat.

Rozpor správním orgánem vznesené námitky promlčení s dobrými mravy nemůže způsobovat to, že žalobce v rozhodné respektoval autoritu výkladu zákona zastávaného Ministerstvem obrany. Záleželo pouze na žalobci, zda se s tímto výkladem ztotožní či nikoliv. Soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 7. 2014, sp. zn. 3 Ads 83/2013-39, kde se Nejvyšší správní soud vyjádřil tak, že *„je třeba odlišovat oficiální výklad práva a výklad orgánu aplikující právo jako dvě různé formy výkladu odlišované jednak podle subjektu který výklad podává, a jednak podle závaznosti takového výkladu. (...) Výklad zaujatý žalovaným a posléze jím také změněný byl výklad interního charakteru zavazující služební orgány, které rozhodují v řízení ve věcech služebního poměru a také platových poměrů příslušníků ozbrojených sil. Ani tak ovšem nelze tento výklad chápat jako výklad „samotného autora“ (tzn. autentický výklad), neboť v současné době v České republice není standardně takový výklad práva podáván, přičemž aby se jednalo o autentický výklad, musel by ho podávat sám normotvůrce, tedy orgán, který danou právní normu vydal, nikoliv jakýkoliv jiný orgán státu. Oficiální výklad Ministerstva obrany však nebyl žádným způsobem závazný pro samotného stěžovatele, který není služebním orgánem, tedy orgánem aplikace práva. Pro stěžovatele byl závazný až výklad zaujatý služebními orgány při rozhodování o jeho nároku na zvláštní příplatek, neboť v tomto případě se již jednalo o výklad orgánu aplikace práva, který je pro adresáty individuálních právních aktů relativně závazný (inter partes). (...) Změnu oficiálního výkladu právní úpravy tedy nelze považovat za důvod pro omezení práva na uplatnění námitky promlčení vůči nároku stěžovatele.“*

Autorita Ministerstva obrany, jakožto ústředního orgánu státní správy, ani skutečnost, že žalovaný jakožto služební funkcionář je ve vztahu k žalobci ve služebně nadřazeném postavení, žalobci nemohly nikterak bránit v tom, aby se zaplacení zvláštního příspěvku domáhal před uplynutím promlčecí doby, měl-li za to, že mu právo na zaplacení tohoto příplatku náleží. Jak ve svém rozhodnutí přilehavě uvedl správní orgán I. stupně, nezbytnost udržovat ve vojenském prostředí disciplínu a respektovat autoritu nadřízeného je třeba vykládat ve smyslu povinnosti řádného plnění vojenských úkolů a rozkazů nadřízených, nikoliv ve smyslu nemožnosti domáhat se svých nároků plynoucích ze zákona, ať již služebním postupem, nebo v řízení před soudem.

Soud se rovněž zcela ztotožnil s názorem, který ve vztahu k dané problematice zaujal již civilní odvolací soud v rozsudku ze dne 25. 9. 2008 č.j. 53 Co 216/2008 – 50, podle něhož *„má-li být v určité souzené věci posouzeno vznesení námitky promlčení jako výkon práva odporující dobrým mravům, musí tomu napovídat právě a jedině konkrétní podmínky souzené věci. Rozpor vznesené námitky promlčení s dobrými mravy z povahy věci nikdy nelze shledat en bloc bez vztahu ke sporům určitých typů nebo ve vztahu k většímu okruhu adresátů právní normy, resp. eventuálních účastníků řízení. Pak by totiž ohled na dobré mravy nesloužil jako prostředek korekce individuálně tvrdé aplikace práva, nýbrž by – definováním sporů určitého typu nebo vymezením většího okruhu adresátů právní normy – vlastně nahrazoval hypotézu právní normy. Nemůže proto být správným závěr nabízený žalobcem, podle něhož již samotný fakt, že ministr obrany svého času v důsledku nesprávného výkladu nepřiznal některým oprávněným osobám nárok na zvláštní příplatek, zakládá rozpor posléze vznesené námitky promlčení nároku s dobrými mravy. Takový výklad by ohled na dobré mravy nepřipustně povýšil na úroveň hypotézy právní normy. Pokud by v souzené věci měla být námitka promlčení posouzena za rozpornou s dobrými mravy, musely by k tomu přistoupit další zvláštní okolnosti souzené věci, ať na straně žalované, ať na straně žalobce. Žalobce však*

žádné takové zohlednitelné okolnosti ani netvrdí, ani se z obsahu spisu nepodávají. Žalobce se v podstatě odvolává na autoritu nadřízených, tvrdí, že byl veden nesprávným výkladem ministra obrany, který respektoval už vzhledem k vojenskému prostředí, kde je autorita nadřízeného brána s větší vážností. Jakkoliv je obecně vzato žádoucí dodržovat ve vojenském prostředí disciplínu a respektovat autoritu nadřízených, nemůže být tento požadavek vykládán tak, že by takový ohled měl zamezit starat se konkrétní osobě o správnost jejího odměňování.“

Lze shrnout, že žalobci objektivně nic nebránilo v tom, aby se vyplacení zvláštního příplatku u příslušného orgánu domáhal před uplynutím promlčecí doby. Protože tak neučinil, je nutno marné uplynutí promlčecí doby přičítat výhradně k jeho tíži. Soud v této souvislosti poukazuje na obecnou právní zásadu „vigilantibus iura“ (práva náležejí bdělým). Samotné subjektivní přesvědčení žalobce o správnosti a autoritě výkladu zákona zastávaného v rozhodné době Ministerstvem obrany nezakládá rozpor správním orgánem vznesené námitky promlčení s dobrými mravy.

To, že se resort Ministerstva obrany rozhodl neuplatňovat námitku promlčení u nároků na zaplacení zvláštních příplatků splatných ode dne 1. 12. 1999, je v souzené věci irelevantní, protože nárok žalobce do této skupiny nepatří. V uvedeném nelze spatřovat ani žádnou diskriminaci žalobce ze strany správního orgánu, neboť resort ministerstva obrany aplikuje uvedenou časovou hranici shodně u všech žadatelů – bývalých vojenských pozorovatelů. Žalobce ostatně v řízení netvrdil (a ani neprokázal) opak.

Na tom, že námitku promlčení v souzené věci vznesl ten, kdo ve správním řízení o žalobcově žádosti rozhodoval, není nic neobvyklého. Žalobce své právo na zaplacení zvláštního příplatku uplatnil vůči služebnímu orgánu, a je proto logické, že právě tento orgán, do jehož pravomoci spadá projednání a rozhodnutí dané věci, vznesl proti uplatněnému právu námitku promlčení.

Soud tedy neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalovanému žádné náklady v řízení nevznikly.

P o u ě n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 29. ledna 2016

JUDr. Karla Cháberová v.r.
předsedkyně senátu

za správnost vyhotovení:
Simona Štěpinová